

دیدگاههای اقتصادی در مورد کسری بودجه دولت

راحله کربلائی حسین^۱، محمد یوسفی^۲، حسین علیدادی^۳

۱-عضوگروه حسابداری دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شرق، تهران، ایران
(rkarbalaeh@yahoo.com)

۲-دانشجوی کارشناسی ارشد اقتصاد دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکز، تهران، ایران
(m_yousefi_64@gmail.com)

۳-عضوگروه حسابداری دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شرق، تهران، ایران
(h.alidadadi177@gmail.com)

چکیده:

کسری بودجه هنگامی رخ می‌دهد که دولت (و یا هر نهاد دیگری) بیش از درآمد خود پول خرج کند. در برابر کسری بودجه، مازاد بودجه وجود دارد. به کسری بودجه انباشته شده طی چند سال بدهی دولت گفته می‌شود. تأمین کسری بودجه معمولاً از طریق استقراض داخلی یا خارجی انجام می‌شود. کسری بودجه به مفهوم «مازاد هزینه بر درآمد دولت»، نتیجه اعمال سیاستهای مالی است. اعمال این سیاستهای مالی می‌تواند آثار مهمی بر اقتصاد جامعه داشته باشد. عدم کنترل و ساماندهی صحیح هزینه‌ها و درآمدهای دولت منجر به ایجاد کسری بودجه می‌شود. برای محاسبه میزان کسری بودجه در اقتصاد ایران، اختلاف بین درآمدها و پرداختهای دولت اندازه‌گیری می‌شود. درآمد حاصل از صادرات نفت و گاز، مالیات‌ها، فروش ارز، انحصارها و مالکیت دولت، فروش کالاها و خدمات، بهره‌دریافتی بابت وام‌های پرداختی دولت به خارج و غیره جزء درآمدهای دولت محسوب می‌شود. پرسشی که در رابطه با کسری بودجه در میان اقتصاددانان مطرح شده بود که در این مقاله سعی شده است تا دیدگاههای اقتصادی در مورد کسری بودجه دولت مورد بررسی قرار گیرد.

واژگان کلیدی: کسری بودجه، دیدگاه‌های اقتصادی

ادبیات موضوع

دولت‌ها به طور معمول تمایل زیادی برای خرج کردن دارند. دولت‌ها در تمامی کشورها علاقه‌مند هستند تا با بیشتر خرج کردن مقبولیت بیشتری به دست آورند. اما قیدی که مانع از خرج کردن بی‌رویه دولت‌ها می‌شود، محدودیت منابع است. دولت‌ها تنها یک منبع درآمدی دارند و آن هم درآمدهای مالیاتی است. بنابراین خرج کردن بیشتر به معنای اخذ مالیات بیشتر بوده و نتیجه معکوسی در مقبولیت دولت دارد. محدودیت منابع باعث می‌شود تا دولت‌ها با ایجاد بدهی، سعی در جذب منابع بیشتر برای خرج کردن بیشتر داشته باشند. این بدهی از طریق انتشار اوراق قرضه توسط دولت‌ها تأمین می‌شود. به این میزان از مخارج دولت که بیش از هزینه‌های آن است؛ کسری بودجه گفته می‌شود. میزان کسری بودجه و به عبارت دیگر نسبت کسری بودجه به کل منابع بودجه عمومی یا تولید ناخالص داخلی از معیارهای اصلی پایداری یا ثبات مالی است. از این‌روست که به طور معمول کشورها معیارهایی مانند نسبت

۱-عضوگروه حسابداری دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شرق، تهران، ایران (rkarbalaeh@yahoo.com)